

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un și garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.,
a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăre Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiun

Numeri singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cărlan, Ploiești

Perversitate.

(S). Nimic mai folositor pentru obște, decât discuția calmă, leală și obiectivă asupra temelor de interes public. Tot așa, cum din frecarea corpurilor se naște lumina, se naște și din ciocnirile provocate de oamenii condeiului — adevărul.

Dar' nimic mai păgubitor pentru obște, decât ducerea discuției pe cuvinte, cari vin întortochiate, restălmăcite, întoarse, așa, cum cer interesele particulare ale oamenilor, ce cred a mai avea dreptul să vorbească în numele obștei. Din astfel de ciocniri spirituale — vorba vine — nu profită obștea nimic; din contră, se disguestă și perde și puțină încredere ce o mai avea în oamenii chemați se scoată adevărul la iveală.

În discuția pe cuvinte sînt tari cei dela Arad, în mod deosebit. Prind câte un cuvânt, bun, rău, cum e, și-l frământă în lungi coloane, în scopul, ca să demonstreze, că cei-ce l-au folosit au comis act de »perfidie«.

Crima aceasta ni-se atribuie nouă, acum de nou din partea Arădanilor, pentru-că în articolele intitulate „*În jurul unei crize*” am folosit cuvântul »irredentism«.

Ni-se face imputarea, că am denunțat guvernărilor noastre pe domnul D. A. Sturdza, că e irredentist, pe când tocmăi dl Sturdza a combătut cândva irredentismul în vorbirea sa din senatul român.

Ni-se mai face imputarea, că articolele numite, numai pentru aceea au fost scrise, ca să »îndulcim« și noi încăta pe guvernărilor noastre de astăzi, și pe cei dela guvernul din România, cărora nu le convine că noi ne încrețim prea tare frunțile când e vorba de »înfrățire« cu Maghiarii.

Perversitate și aici și acolo.

În dragul adevărului trebuie să declarăm, că articolele cari au dat o împunșătură atât de puternică patronului, încât supuși sei s'au văzut nevoși să se vâie, n'au fost scrise acuma, după »falnică« înfrățire dela Arad, ci imediat după căderea dlui Sturdza; și numai întâmplarea a adus cu sine că au fost acum publicate, după înfrățire. N'au deci nimic comun cu »înfrățirea«.

Și cei-ce au cetit articolele noastre, fără ură și patimă, vor fi aflat din ele, că scopul lor nu a fost de a lovi în dl Sturdza, — pentru-că tocmăi declarasem, că n'avam dreptul să ne facem noi judecatori peste faptele fostului prim-ministru român, — ci au avut de scop precisarea dorințelor noastre, legate de frații de dincolo, cari culminează în aceea: să ne dea pe viitor bună pace și să nu se mai amestece în politica noastră, cel puțin în măsura în care a făcut-o dl Sturdza.

Atâta tot. Cei dela Arad scot însă din articolele noastre aceea, ce alt om nu va găsi în ele, anume, că am făcut »irredentism« pe dl Sturdza.

Arădanii se mai cetească odată articolele noastre și vor vedea că lucrul acesta noi nu l'am afirmat. Tot ce am spus este, că dacă conducătorii nostri, comitetul nostru național, asculta de sfaturile dlui Sturdza și fugea în România în loc să meargă la Cluj, de neam noi irredentiști și întreaga lume ne considera de irredentiști.

Dacă Arădanii nu ne înțeleg, le dăm bucurii explicările necesare.

Cert e, că dl Sturdza a stăruit pe lângă frunții nostri să treacă granița și să nu se supună verdictului dela Cluj; însuși dl Sturdza a recunoscut-o aceasta, în discursul sau dela Orfeu.

Să presupunem acum că comitetul nostru național urma învîtării dlui Sturdza și se expatria de bună voie. Ce făcea comitetul nostru în București? Din două una: sau se pune la odihnă, pulcat pe laurii din trecut, sau se pune

pe muncă, și ducea lupta mai departe, din străinătate. În cazul dintăi, comitea un act de tradare națională, pentru-că ar fi părăsit steagul pe care un întreg popor l'-l-a pus în mână ca să-l apere și să-l ducă la isbândă; în cazul al doilea făcea irredentism, pentru-că a duce luptă politică pe teritoriu străin nu se poate decât sub asemenea condițiuni.

Să nu se prea scandalizeze deci Arădanii, că folosim cuvintele »tradare« și »irredentism« unde vorbim de această tristă afacere, pentru-că stă foarte aproape, ori de una ori de alta, sau poate de amândouă.

Ei bine, ce scop urmărea acum dl Sturdza în faptul, că insistă pe lângă frunții nostri să treacă în România? Earăși din două una: ori acela de a-l aduce la tăcere, ori acela de a-l face să facă sgomot în București!

Domnii dela Arad se-și bată nițel capul și vor afla, că dl Sturdza le urmărea pe amândouă. Comitetul se făcuse sgomot în București când alții la putere, și se tacă când e dl Sturdza la putere. S'ar putea povesti multe pe tema aceasta și n'am avu decât să analizăm cazul părintelui Lucaci. Dar' mai bine e să nu lungim vorba.

De aceea, se nu mai scormonim trecutul; se-l lășăm îngropat, și se tragem din trecut învățăturile de lipsă pentru viitor.

De sine înțeles, că la înjurăturile celelalte din foaia dela Arad, nu reflectăm. Nu ne putem coborî în regiunile în cari se învîrtesc Arădanii. Și tot de sine înțeles, că nu reflectăm nici la »insinuările perfide« (vorba lor) făcute la adresa preșidentului nostru și a altor bărbați ce stau aproape de foaia noastră. E cunoscut, că cei dela Arad au deosebita pasiune să arunce cu tină în toate părțile; în frunții nostri politice, în capul bisericii noastre, în toți cei-ce nu li-se închină. Dar' cei împoșcați stau cu mult mai sus decât se poată fi atinși de necurătenia lor; și faptul nu denotă alta, decât că cei-ce necontenit lovesc cu tină, nu posed alte materii mai nobile în sufletul lor.

Sibiu, 25 Aug. n.

„*Panslavii*”. Sau mâniaț foc „*agrarii*” dela „*Hazánk*” pe Slovaci, pentru memorandumul despre care am făcut ieri pomenire. Nici nu l'au văzut și celți și totuși strigă din gura mare să se deschidă temnițele pe seama aliaților nostri. Când va ajunge pe mână legislaturii memorandumul revoliționar, — zic bunii nostri compatrioți, — sperăm că va fi respins în mod convenit, și parlamentul maghiar va face pe Panslavii să înțeleagă, că în statul maghiar numai o singură națiune poate fi, cea maghiară, și numai o limbă oficială, cea maghiară... Ear' cei-ce sub steag separat, vreau să formeze stat separat, nu sînt decât rebeli ordinari, cu cari judecătoria penală va avea de lucru“.

Lăsați-o mai pe jos și mai domol, jupănilor, că nu ne prea spăriem de temnițele voastre!

CONFISCATĂ! De sine înțeles, că »Patria«. Numărul primit astăzi e bajocrit peste măsură. Lipsese multe pasaje din primul articol și o bună parte din foia. În articolul din fruntea foii era vorba de un discurs nepotrivit, rostit din partea preșidentului Bourguignon în fața deputațiilor clerului român din Bucovina, care l'au făcut vizită de ziua Monarhului. Ne vom procura articolul întreg și-l vom reproduce.

„*Înfrățirea*”. »Drapelul« ocupându-se de nou cu toaștul contelui Tisza rostit la Arad îl apreciază astfel: »Este o intrigă îndreptată contra lui Széll. O încercare de a atrage favoarea imperială asupra grofului Tisza István, cu scop de a se ridica pe umerii acestuia earăși partidul Tisza, trântind, se înțelege, pe Széll“.

Situția.

Știrile mai nouă, sosite din ceealaltă parte a monarhiei, ne spun, că poziția cabinetului Thun nu e tocmăi sigură. Nemulțumirea e mare, chiar și în cercurile ce stau aproape de guvern. În special contelui Goltchowski, ministrului comun de externe, îi face mare grijă chestia alegerii delegațiilor, fiindcă a declarat în modul cel mai categoric, că nu e aplecat să se prezente cu rapoartele și cererile sale, decât numai în fața unei complete delegațiuni. Dacă contele Thun nu e în stare se face alegerea delegațiilor în reichsrath-ul austriac, n'are decât să cedeze locul altuia, care o va pute face. Guvernul contelui Thun o știe și o înțelege aceasta; de aceea programul sau cel mai apropiat e următorul: La 19 Septembrie va fi banca austro-ungară adunarea sa generală, în care va primi noua învoială cu Ungaria. Guvernul va publica imediat învoiala în foaia oficială, și va intra în tratări nouă cu Nemții. Dacă nu va pute ajunge la nici o înțelegere cu ei, va demisiona, ear' deschiderea parlamentului austriac se va face la toamnă sub alt guvern.

Băsada lui Beșa.

— Doi articoli. —

N'aș fi mai insistat asupra micului și cîinului potop de cuvinte, ce preotul Beșa a rostit la Presaca, spre a se însinua în grațiile exministrului Lukács Béla, dacă iubitul sau cumnat, dela București, dl Septimiu Albini, n'ar fi putut se mestece în caracterul meu pentru simplul fapt de a fi publicat în ziar cea-ce în public s'a rostit. Socot însă, că acum trebuie să stau mai mult de vorbă cu ilustrul »vechiu tribunist«, care până acum, încă de pe vremea desvîrilor a fost așa de mulcom în București, pentru-că se ne răfuim bine. Nu e aci vorba de o afacere personală, ci de o chestiune politică de interes comun. Dar' dl Septimiu Albini a colaborat — zice d. sa — și a condus — zice eu — 10 ani de zile »*Tribuna*«. Și e bine să cunoaștem în sfîrșit și reversul acelor piese, cu cari dl Albini și »amicii« sei a plătit marelui public românesc încrederea, iubirea și însuflețirea acea exaltată, ce li-a arătat-o cu prisosință în decurs de mai bine ca un deceniu. Ni-se impune chiar a ne face socoteala cu acești oameni, pentru-că acum este la iveală — ei înșiși o spun — că »*Tribuna*«, foaia pe care noi am apoteosat-o de multe-ori, foaia, care a devenit și este organul prim al partidului național, ar fi fost înfrîntă cu unuic scop de a prepara »înfrățirea« dela Arad și că, în urmăre, dl Slavici, Brote, Albini, și toți vechii tribunisti, de fapt una au fost cu Goldis, care a realizat, cum am văzut, ori a inițiat realizarea înfrățirii mult dorite între Români și Maghiari.

DL Albini a întrebuințat față cu mine — nu știu pentru-ce motiv — cuvîntul greu de »perfidie«. Dar' dacă lucrurile așa stau, și așa au stat, cum dînsul »cu competență« susține, atunci ce cuvînt potrivit trebuie să aplic eu, și toți Românii cinstiți, dînsului și tuturor acelor prețioși și porecliti »tribunisti« — cari mărturisesc la fel? Ce este atunci procedura lor, purtarea lor de un deceniu și mai bine? Pentru-că cuvîntul »perfidie«, ori-cât ar fi de greu, e cu mult prea domol, prea neadecvat, pentru a-l înfiera după vrednicie!

I.

Deocamdată se vedem ce a spus în băsada sa dela Presaca ilustrul pacificator Beșa, care a dat cumnatului seu Albini prilejul de a se declara în chestia înfrățirii.

DL Albini zice:

De aceea, dacă cumnatul meu, preotul E. Beșa, după-cum ar rezulta din spusele »*Tribunei*«, căreia nu pot se-l dau crezîmînt necondiționat, (auz), difficult de el! Red. »*Trib.*«, va fi trecut în pomenitul sau discurs (noi credem mai potrivit cuvîntul »băsada« Red. »*Trib.*«) peste marginea ce trebuie să punem speranțelor și bucuriei noastre în privința »înfrățirii« ori »împăcării«, apoi a făcut-o pe răspunderea sa; (mare vorbă spui! Red. »*Trib.*«) eu nu pot se-l urmez pe acest teren și nu pot se-l aprobi.

A fost o coincidență norocoasă, — dacă poate fi vorba de noroc și într-o afacere nenorocită, ca asta, că alături

cu aceste cuvinte ale dlui Albini, s'a publicat, în organul îndulcitorilor goldiști și pretinsul text al căzaniei patriotice dela Presaca.

E de constatat față de acest text mai întâiu: că nu e autentic; a doua, că nu e »textul discursului întreg« — cum zice »*Trib. Pop.*« — ci cel mult un resumat scurt, doar' nici pe jumătate. Dar' n'are a face. Dacă părintele Mangra a putut se rostească la banchetul din Arad un toast, și se publice apoi altul, de ce se nu poată face și învățacul seu Emanuel asemenea și se dea drept text al predicărilor sale altceva, decât ce a vorbit. Eu am redat în resumat a doua zi fămoasa improvisație — căci improvisație a fost — și mă provoc la doi notari români, și la doi preoți, ce au fost de față, să spună, dacă n'am redat fidel cuprinsul băsadei. Am făcut de pe atunci oare-care rezervă privitor la fidelitate, dar' numai în ce privește forma și stilul, nu însă cuprinsul. Am spus că n'am putut imita și reda frasele acelea lipsite de legătură, de logică și de formă, cari au fost caracteristica primă a oratorului. Întru adevăr — asta o recunosc întru cinstea d-lui — dl Beșa a fost foarte confus, hesitant, și în continuă svîrcolire cu sine însuși. Se vedea bine că nu vorbește dela inimă, că nu spune tot ce calculul minței sale îi dictează, și că spune nu spune cu toată inima, și că este în adîncul conștiinței sale ceva, ce-l reține, îl muștră, și conturbă întru sevrîșirea umilirei și incorectității ce a sevrîșit, — îndemnat de alții, ori inspirat de interese egoiste, particulare, nu știu! Ar fi trebuit un fonograf, care se rețină fiecare frasă începută și neisprăvită, să prindă fiecare modulațiune stranie a glasului seu tremurător, fiecare strigăt strident, cum și toate cuvintele pronunțate cu jumătate gură, pe furis, în deplină conștiință a greșelii neiertate ce comite »oratorul«, — și atunci am fi avut o iconă perfectă și vie de hărțuială psihologică, cu sine însuși, a omului care comite un lucru, pe care în fundul sufletului seu nu-l aprobă, a omului care face un rol fals, la care nu glasul conștiinței l'-a chemat.

Pentru a vedea ce s'a falsificat textul vorbirei citez frasa originală, de care hotărîm imi aduce aminte, și pe care anume »mi-am însemnat-o«:

»*sub regii din casă ungurească, și sub regii din casă românească*«.

Această frază în »textul« oratorului nu ocură, și ca o urmă a ideii, ce exprima, se găsește numai frasa: »*sub rege de viață română am înălțat gloria fetei*« (»*Trib. Pop.*« 153).

Încheierea ce o dă Beșa, în »textul« publicat de monitorul oficial al »înfrățirilor« deasemenea susțin hotărît, că e falsificată. Cuvintele:

»atunci, dar' numai atunci, vom pute zice cu Romanul:

»*Dulce et decorum est pro patria mori*« —

nu au fost rostite! Din contră, imi aduc foarte bine aminte, și o pot mărturisii toți cei-ce au fost de față, că părintele Beșa a încheiat cu »amin«, ear' frasa latinească n'a fost repetată.

Am și alte dovezi, că dl Beșa a tieluit acest text mai târziu, după comiterea vorbirii, dar' e superfluu a insista. Și chiar admitînd că acesta ar fi textul autentic al vorbirii, el nu micșorează întru nimic peccatoșenia faptului comis, și dacă o altcează, numai în mai rău o poate.

E destul de trist faptul, că părintele Beșa a făcut slujbă religioasă la momentul Maghiarilor omorîți de Români în 1848; e destul de condamabil faptul, că a predicat la acest moment, înconjurat de străini, și de Români duși cu de-asila, și după-ce a predicat, e destul de peccat că a făcut politică de îndulcire și linguire față de Maghiarii în predică, și a citat acolo »*dulce et decorum est pro patria mori*« și »*itt éned és halnald kell!*«

Chiar și numai pentru aceste singure fapte, dl Beșa s'a făcut vrednic de odiul și hula tuturor Românilor de bine, și ar merita să fie reprob și muștrat și de cumnatul seu Albini, — dacă acesta nu s'ar fi înhamat și el la carul triumfal al »înfrățirii maghiaroromâne«, car, în care cu atăta satisfacție se tolănesce cei doi prieteni: groful Tisza Pista și episcopul Goldis.

Dar' pentru-ca hula toată se o atrage asupra capului seu, secat de ori-ce cunoștințe istorice și lipsit de pricepere politică, el singur ne mărturisește că a zis:

1. Numai o neîncredere, — al cărei izvor nu vrea se-l caute, — ar fi pus pe Români și Maghiarii în luptă la 1848, »deși unii și alții urmăreau — zice el — scopul ștergerii iobăgiei și

eluptarea demnității și libertății poporului«. (Iobăgia era ștersă când s'au început luptele cu urma).

2. La 1848 »idealul iubirei de patrie a'a dejosit în interes privat național« (!? Red. »*Trib.*«) și neîncredere comună și astfel am ajuns — zice Beșa — la un răsboiu civil, la scene tragice și cu atât mai regretabile din ambele părți, cu cât lupta a fost între frați!...

DL Septimiu Albini a studiat la universitate istoria, și deliv s'a desvîrșit în studiul ei, a călăuit-o totuși, cât de cât, ba știu că a chiar tradus o interesantă carte privitoare la un cardinal punct, motiv al luptelor din 1848. Îi prelas deci d-sale sarcina de a face iubitului seu cumnat un curs privat de istorie, fie și prin scrisori. — Căci e întru adevăr prea din cale afară trist, ca un preot tînăr, și cum se vede cu aspirațiuni, să fie în stare a susține în public astfel de aserțiuni perverse. Oare nu se va svîrcoli în moment tribunul dela 1848, Vasile Albini, vîzînd cu spiritul, unde au ajuns în politică iubiții sei, ficii și ginere?

Dr. E. Dăianu.

„Altă“ idee.

— Echouri. —

(Urmare).

Individul sau poporul, care nu mai produce revoluțiune, nu mai are agenți revoluționari; nu mai e capabil de schimbare, transformare, e perdut.

Îngheață în formele vechi, putrezește pentru-că a îmbetrînit și trebuie să facă loc pe fața pămîntului altor vieți și organisme cu forțe de viață.

Însă nici un organism, deci popor sau societate, nu are pentru vecie forța aceasta; nici un organism nu trăește în vece; ci slăbește și pier. Astfel au fost Egiptenii, a fost Roma și au fost toate popoarele și statele, cari au perit; pier astăzi Chinezii și vor pieri nu peste mult statele europene.

Pe nedreptul li-se atribuie Chinezilor rigiditate dela început. »Si-au avut cîndva și ei revoluțiunile și transformările lor, cari însă de mult au început a deveni și devin tot mai slabe până la descompunerea definitivă a poporului. A afirma că au fost rigizi totdeauna, însemnează a afirma, că un organism s'a născut mort. Cum se poate însă ca un organism născut mort să trăească și să lucreze? Căci Chinezilor nu li-se poate tăgădui, că au trăit și au făcut ceva!«

Și dacă viața lor a fost atât de lungă, ca poate a nici unui alt popor, aceasta provine de acolo, că la ei forțele de conservare, tot așa de necesare ca și agenții revoluționari, au fost mai mari decât la alte popoare. Murii chinezi nu sînt de cînd sînt Chinezii, ci numai din momentul când au început a îmbetrîni; și dărimarea lor ordonată, pare-mi-se acum de curînd, nu însemnează o viață nouă pentru Chinezii, ci descompunerea definitivă a acestui popor.

Astfel se împrumuește cu privileji de rang, titluri, drepturi și avere tot ce începe a merge spre cădere, ca d. e. la noi Sași, și anume în momentul, când a început a căde, și viceversa.

Revoluțiunile se fac pe toate terele deodată, pentru-că în realitate toate: religie, artă, literatură, știință, politică, filosofie etc. nu formează, decât un întreg. Le fac genii, cari simțesc și ved necesitatea lor, dau semnalul și le execută prin eroi.

DL Vuia se mărginește la evul mediu și nou, din cari, așa unilateral, nu mai concludiuni unilaterale poate trage: că în evul mediu a fost societatea mai reglementată polițienește, și deci era lipsă de idealisti, cari se o scape, astăzi însă pentru-că individualismul s'ar pronunța tot mai mult, nu ar mai fi așa lipsă de ei și deci nu ar mai fi.

Aceasta e o simplă înșelăciune optică.

Idealisti sînt toți revoluționarii, cari produc câte o mișcare, cari nîmesc o lume ca să se facă altă lume; toți Promethei, cari se aprind de focul sacru; pentru-că:

Dies macht die Tollen, die der Menschen Kinder Toll machen, Welteroberer, mächtige Herrn, Propheten, Sektensifter, und nicht minder Sophisten, Barden, — Alles, was zu gern Aufrührt der Seele tiefsten Born und Kern. Sie selbst die Thoren derer, die sie thören, Glücklich gepriesen, und vom Glück so fern... Ihr Odem ist Tumult, ihr Leben Krampf, Ein Sturm, der sie dahin trägt in den Tod!

— urmărești de oameni totdeauna întreagă viața lor, cu invidie de unii, ură de alții și neîncredere de toți, »von Menschen nicht geliebt und doch geplatzt.*)

Budha, Zarathustra, Moise, Mahomed, și toți ceilalți mari și mici dela toate popoarele, cari pe rând au purtat făclia în întunecare, mărimea răsplății cărora e totdeauna în raport cu forța lor de muncă și suferință și cu mărimea operei, ce inconștient și involuntar o întreprind,

căci fiecare pas de loc în mersul omeniei se răscumpără cu viața câte unuia dintre cei mai bravi:

profeți ucși cu petri, Socrates bea venin, Caesar injunghiat, Huss pe rug, Columb în lanțuri, Kepler în miserie, Napoleon la Sft. Elena, Shelley și Byron pribegi prin lume.

Idealiști mai mari sau mai mici au fost tot ce a fost spirit și s'a revoltat în contra formelor vechi, a materiei și miseriei din lume, cari au voit să realizeze pe pământ binele și fericirea omeniei, un ideal, care va rămâne în veci numai ideal.

Deci a condamna pe careva dintre religii sau secte însemnează a fi îngust la vederi sau la inimă; pentru că toate și-au avut înțelesul lor, au fost necesare, și nu se putea altfel. Tălmăc, cum se manifestează dorința de a face binele, de a îndrepta, depinde dela materia, prin care se manifestează, dela împrejurări.

De aceea vedem pe Prometheus totdeauna sub alte forme, suferind toate chinurile, în realitate aceleași totdeauna. Acesta e idealistul, martirul, care încearcă să realizeze, se întrupează ideea binelui și fericirii, și nu acela, care scrie o carte despre cum ar fi bine să fie, și care își compune în teorie o societate, pe care nu o poate scoate din cea actuală, pentru a cărei creare el nu lucrează, căci nu poate lucra.

Plato pentru noi este un cugetător, nici-decum însă o figură ideală, idealist.

Brutus e utopist. Pentru că el deja încearcă ceva, ce numai în creerii soi poate fi: o republică romană în împrejurările acelea.

Dintre cei doi adversari: Caesar și Brutus, tineretului obicinuesse se ne entusiasmează pentru acesta din urmă; căci pentru el pledează aparințele și frasele. Nouă însă ne e neasămănat mai simpatic Caesar. (Va urma).

Din trecutul „Astrei“.

Disertație.

(Urmare).

Periodul ce urmează îl caracterizează creșterea continuă a membrilor »Asociațiunii«, deci a averei ei, — așa cât raportul adunării generale din Reghin constată că averea »Asociațiunii« s'a urcat la suma de 61.814 fl. 17 cr., ear' fondul proiectatei academii de drepturi, care avea să fie produsul cel mai prețios al »Asociațiunii«, până azi însă durere! un *primum desiderium* — s'a ridicat la 13.367 fl. 18 cr., apoi silința de a face productive lucrările »Asociațiunii« cu deschilire pentru cultura poporului. Afară de aceea vedem »Asociațiunea« în curent cu mișcările literare de dincolo de Carpați; literați distinși din România sunt aleși membri onorari.

*) Shelley.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Cei doi prieteni.

Traducere.

(Urmare).

Anseldo era multumit cu mersul idelilor amicului său, și îi făcuse semn să continue. Lotario continuă:

— Îmi vine să cred, *Anseldo*, că în momentul de față tu ai mintea Maurițienilor, pe cari omul nu-i poate convinge și nu-i poate scoate din rătăcire nici cu citate din sfânta scriptură, nici cu motive luate din rațiune și din dogmele credinței, ci trebuie să le dea exemple pipăibile, ușoare la înțeles, neîndoielnice și ușor pătrunzătoare cu mintea; exemple matematice, tot atât de neresturnabile ca și principiul: »Când două măriri egale se subtrag din alte două măriri egale, măririle rămase sunt asemenea egale«; ear' dacă nici aceasta nu o înțeleg în cuvinte, cum foarte des se întâmplă, trebuie să li se demonstreze cu mâinile, în fața ochilor; și totuși, toate acestea nu sunt suficiente pentru a-i convinge despre adevărurile sfintei noastre religii. Un astfel de metod de convingere voiu întrebuița și eu față de tine, pentru că dorința exprimată se lovește atât de mult de tot ce numai poate fi considerat, fie și numai de *umbră a unei rațiuni*, încât ar fi curată pierdere de timp dovedirea năroziei tale, — ca să nu folosesc o expresiune în mai aspră, — și tu ai merita ca în chip de pedeapsă să te las singur cu năroziiile tale; dar' prietenia nu mă lasă să puresc atât de aspru față

Adunările generale aduc concluse momentuoase referitoare la manuscrisele scriitorilor noștri vechi: Clain, Sincal ș. a., punându-se pe calea aceasta basă bibliotecii »Asociațiunii«.

De un deosebit interes se bucură adunarea generală dela Sibiu, 1876. O satisfacere multumitoare a aflat aici: cultura poporului nostru, unul dintre cele două scopuri cardinale ale »Asociațiunii« prin rezoluțiunea, ce vine în seamă de *eveniment*, de a înființa despărțiminte în mai multe ținuturi. S'au convins adevărat capii luminați ai »Asociațiunii«, că toate sfărșările făcute în folosul culturii române numai așa vor aduce fructele dorite, dacă »Asociațiunea« va cuceri teren cât mai larg în masa vastă până acum puțin cunoscută a poporului dela sate, dacă literații vor cerceta mai des coliba țăranului nostru, vor contempla ce se petrece acolo, vor asculta cu interes doina dăinată în limba poporală dulce ca mierea, se vor minuna de basmele și poveștile populare, cu un cuvânt de comorile sufletești ale țăranului, vor prinde dragoste pentru ele la ocazii binevenite, pe cari despărțimintele »Asociațiunii« cu viața lor particulară petrecută în apropierea nemijlocită a poporului le sporesc în mare măsură, — înșiși le vor scoate la lumină, le vor aduna și le vor da țăranului nostru cu cuvintele: »ale tale dintru ale tale«, ear' acesta, bun și iscusit, cum e dela fire, le va primi voios, le va asculta, le va citi și receti și astfel stîrnindu-se în pieptul lui setea de a-și înmulți cunoștințele, va înțelege însemnătatea Reuniunilor culturale, prin cari ne cultivăm »noi de noi«, cu plăcere se va alătura sub flamura culturală a »Asociațiunii«, nu va cruța din partea sa jertfele ce le va reclama prosperarea acesteia. Dacă așa privim hotărârea adunării în privința înființării de despărțiminte, n'avem decât să salutăm plini de bucurie ideea fericită și să dorim să se lăsească cât mai tare și ca în despărțimintele tinere să dobândim tot atâtea întărituri în luptele culturale-economice, ce purtăm.

Din punct de vedere economic e însemnată adunarea din Șimleu, care hotărăște aranjarea din timp în timp de *exposițiuni industriale*.

Pe timpul acesta, când prin sacrificii mari aduse pe altarul națiunii din partea Reuniunilor de cultură și a familiilor generoase inteligența română s'a sporit considerabil și fundațiuni numeroase promiteau o înmulțire crescândă a acesteia, atențiunea cercurilor noastre conducătoare, în primul loc al »Asociațiunii«, pe lângă cultivarea poporului nostru dela sate trebuia să se îndrepte, precum s'a îndreptat și se îndreaptă până în ziua de azi, spre crearea de industrie și comerț românesc prin fundarea de burse pentru tinerii români aplicați la diferite meserii și la comerț, și spre încurajarea ramilor de industrie existenți, prin expozițiuni agricole și industriale, când »Asociațiunea« pe lângă votarea din an în an a unei sume anumite pentru stipendii pe seama învțăcelor de meseriași, a decis aranjarea de expozițiuni, a voit să-și achite o datorință scumpă.

Adunarea generală dela Turda, 1880 hotărăște, că deschiderea expozițiunii proiectate de mai nainte să se întâmple la Sibiu cu ocaziunea adunării generale viitoare. Expozițiunea interzisă din partea guvernului și neadmisă nici în urma intervenirii valoroase a comitetului, se deschide sub alt titlu la 15/27 August 1881; reuși peste așteptare, mări încrederea în puterile proprii, împrăștiată în mare măsură disprețul înucibat în

inimi pentru industrie și comerț și totodată ridică mult nimbul adunării generale, care a fost una din cele mai importante adunări ale »Asociațiunii«.

Un lucru ce de mult se prezenta ca o necesitate imperioasă și spre care se îndreptau privirile multora, era modul cum s'ar putea asigura o creștere românească a fetițelor de Români, acestor tinere mlađițe de cari se leagă atâtea speranțe pentru viitor, căci precum basa educațiunii în general o constituie timpul cât e dat băiatului a petrece în jurul mamei sale, care cu razele blânde a iubirei sale sfinte îl ocrotește, cu vocea-i dulce — pe veci neuitată — îl povățuiește, și s'adește în inima fragedă blândă, bunătațe, iubirea deapropiului, dragostea de neam, îi imbibă impresiuni deapăruri neșterse, așa la noi, cari trăim în împrejurări atât de grele, e o chestiune vitală, ce sentimente și ce înclinații se nasc în pieptul miteilor în casa părintească sub ochii mamei lor.

Cumcă ideea creșterii corespunzătoare a fetițelor nu e de tot nouă la noi reese din faptul, că prin anii 60 s'au luat deja măsuri în direcția aceasta prin înființarea școalelor inferioare de fete în Brașov, Blaj, Cluj, a căror necesitate ilustrul istoric Barițiu o motivează astfel:

»Până în aceea epocă școalele românești de fete erau o adevărată raritate; puține câte voiau să învețe ceva mai mult, mergeau la școale de altă limbă, de unde eșiau cu idei confuze și lipsite de spirit național, ear' limba maternă vorbind-o ca în batjocură, un jargon rupător de urechi, neștiind să scrie românește nici o simplă epistolă la părinți sau la vre-o matusă. De aici apoi urmau scrierile mustrătoare, anume asupra preteșelor care nu știu vorbi românește cu poporanele române.«)

Pe lângă toate acestea »Asociațiunea« îi revine meritul, că a pătuns ideea înființării unei școale *superioare* de fete, discutată ani de-arindul din partea inteligenței române și a cercat să o realizeze prin propunerea făcută în privința aceasta din partea comitetului său în adunarea din Dej, 1882, propunere, care a fost primită cu însuflețire.

(Va urma).

George Pătecean.

Chestiuni școlare.

ANUNȚ ȘCOLAR.

Anul școlar 1899—1900 la școalele medii gr-or. române din Brașov (gimnasiu de 8 clase și școala reală de 4 clase) se va începe cu 1 Septembrie 1899 stilul vechiu, adevă în 13 Septembrie st. nou. Părinții, cari doresc a-și da copiii la aceste școale, sunt poftiți a se prezenta cu fiii lor în cancelaria direcțiunii școl. în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie st. vechiu, adevă în 13, 14 și 15 Septembrie st. nou pentru înmatriculare. — Școlarii, cari se înmatriculează pentru prima dată la școalele noastre medii, vor aduce testimoniu școlar, extras de botez și certificat de revaccinare. Testimoniul școlar de pe clasa precedentă au să-l prezente toți școlarii, cari vin a se înmatricula, așa dar' și școlarii, cari au absolvat clasa precedentă la școalele noastre. În 30

*) Barițiu G.: »Istoria Transilvaniei«, vol. III, pag. 143.

și 31 August v., dela 8—12 ore a. m. și dela 2 până la 5 ore p. m. se vor ține examenele supletorii de emendare. Cei ce s'ar prezenta mai târziu, au să petiționeze la direcțiune, dovedind cu act valabil cauza întârzierii.

Toți școlarii, cari întră în I, gimn. sau în I. reală, pot fi supuși unui examen de primire conform normativelor existente. Examenul de primire se va ține în 31 August v. și 1 Septembrie v.

Școlarii, cari vin dela un institut unde în gimnasiul superior nu s'a propus limba grecească, au să fie supuși unui examen de primire din limba greacă.

Didactul în gimnasiul inferior și școala reală este de fl. 12 pe an, ear' în gimnasiul superior (cl. V.—VIII) de fl. 20 pe an. — Cei înmatriculați pentru prima dată plătesc odată pentru totdeauna o taxă de primire de 4 fl. — Școlarii neromâni plătesc didactul și taxa de primire dublu. Taxa de testimoniu și de anuar e de fl. 150, ear' taxa de bibliotecă 30, resp. 50 cr.

Brașov, în 10 (22) August 1899.

Direcțiunea școalelor medii gr-or. române din Brașov.

Virgil Onițiu,
director.

Încunoștințare.

Cu începerea anului școl. 1899—1900 se deschide internatul diecesan gr-or român în Beiuș, deci părinții, respective tutorii, cari voesc să-și așeze fiii lor, — cari vor frecuenta gimnasiul gr-cat. din Beiuș — în acest internat, prin aceste se avisează, că termenul pentru primire e 4 Septembrie c. n.

Condițiunile primirei sunt următoarele:

1. Taxa de întreținere pe un an e 120 fl., care se va solvi în patru rate de câte 30 fl., și anume la 1 Septembrie, 1 Decembrie, 1 Februarie și 1 Mai. Afară de această taxă se va solvi 2 fl. pentru medic, 3 fl. pentru spălat și 1 fl. pentru scaldă.

Pentru taxa de întreținere, elevii în internat vor primi: locuință, vipt, lumină și încălzit.

Viptul va consta din dejun, prânz și cină. La dejun elevii vor căpăta lapte cald cu pâine. La prânz — în zile de dulce — trei plese, și anume: supă de carne, carne rasol și mâncare groasă cu carne. La cină mâncare groasă cu carne și aluat, sau mâncare groasă fără carne și friptură.

2. Elevii vor ave să dovedească, că nu sufer de vre-un morbo organic sau contagios.

3. Elevii vor ave să aducă cu sine: a) 4 părechi schimburi de pânză; b) 6 batiste; c) 2 părechi de încălțăminte și cel puțin 4 părechi de ciorapi sau de obiele; d) 1 sac de paie și 2 lepedee de sus, pe sac de paie; e) 2 perini și 4 fețe de perini; f) 1 țol sau plapomă și 2 lepedee de plapomă; g) 1 perie de vestmânt și 3 pentru încălțăminte;

h) 3 ștergare și 2 pepteni, unul des și unul rar.

În acest internat se vor primi și tineri gr-cat. români pe lângă respectarea tuturor drepturilor lor religioase, cu privire la studiul religiei și bisericii.

Se va îngriji, ca elevii pe lângă controla de lipsă să fie ajutatori — prin corectisări — și în studiere.

Recursele sânt a se adresa profesorului-cătechet: Nicolau Diamandi.

Beiuș, 22 August 1899.

Direcțiunea internatului.

De pe la noi.

— Dela raportorii noștri. —

Găltiu, 24 Aug. n. — În 19 Iulie n. o crimă s'a comis în comuna noastră. Autorul e un Jidan cu numele Goldstein, (nu Sămi, dar' nu știu cum îl cheamă). Acest Jidan, dirigător economic la curtea lui Glück, fără multă vorbă a împușcat cu revolverul într'un servitor român, Teodor Breaz, om cu familie, în vîrstă de vre-o 47 ani, — pentru simplul fapt, că omul n'a voit să ridice un sac ce-i era prea greu. Anume se căra grăul în pod, și Jidanul a dispus să li-se dea cărătorilor saci mai mari ca de obicei, anume de câte 6 feldere. Plumbul revolverului i'a pătuns țăranului în brațul stâng, și i-s'a oprit în spate. Dacă nu se ferea, glonțul îi trecea la inimă. Atentatorul e om cu familie și el. Indată și-a transcris averea pe femeie, și s'a înștiințat singur la autorități în Alba-Iulia. Bietul Teodor Breaz a fost tratat în spitalul orașenesc din Alba-Iulia, de doi medici, Jidani și ei, dar' glonțul nu i-l-au scos din carne. Brațul stâng îi e paralizat, și bietul om incapabil de muncă e făcut cerșitor. Să vedem justiția ce dreptate îi va face față cu Jidanul, care i'a fost oferit 100 fl. să se impace, dar' n'a primit!

Alba-Iulia, 24 Aug. n. — La 20 August s'a dat aici o petrecere românească, în pavilionul din »grădina popilor«. Petrecerea a reușit foarte bine, atât în privința morală, cât și materială. Public numeros, din loc și întreg jurul. »Quadrille« și »Romana« au dansat câte 100—160 părechi. Costumul național a fost bineșor reprezentat. Venitul curat, cam 70 fl., este destinat ambelor biserici române din loc.

Cronica zilei.

Sibiu, 25 Aug. n.

Memento. 27 August: Petr. intelg. rom. în Murăș-Ludoș. — Petrecere în Săni-Mihail (făg. Turda). Producțiune teatrală în Ohaba. — Petrecere în Brețcu. — Petrecere și repres. teatrală în Zernești. — Petrecere și producțiune teatrală în Armeni. — Petrecerea în stud. în Seliște. — Petr. pop. și producț. teatrală în Tohanul-vechiu. — Petrecerea și teatru în Daneș. — Petrecere în Rășinari (»Dumbrava-mică«).

27—28 August: Adun. generală a »Astrei« în Deva.

28 August: Reun. fem. rom. din Mediaș, adun. gen. în Mediaș.

29 August: »Nora«, cassa de păstrare, adun. gen. extraord. în Bozoviciu. — Tin. rom. din Sătmăr și Sălagiu, petrecere în Supurul-de-jos.

linie dela opinia bună ce și-a format lumea despre ea. Dat fiind acum, că tu știi în ce mare măsură întruște nevasta ta această bună opinie, de ce vrei să mai faci experimente dacă o merită sau nu? Nu uita, amice, că femeia e o creațiune imperfectă și că nu e bine să i-se pună nimic în cale, în ce s'ar pute împedea și ar pute căde. Din contră; trebuie să i-se delature din cale toate pedecile, ca ea se poată pași fără primejdie pe calea virtuții, ajungînd la țintă, la *perfectiune*. Naturaliștii zic, că *hermelinul* ar fi un animal foarte mic, cu lăna foarte albă și că vînatul, pentru a-l prinde, se folosește de șiretenia următoare: Îi închide toate cărările cu... tină, și atunci îl scoormonește din culcuș, cu mare șgomot. Bietul animal o ia la fugă; dar' când ajunge la gardul de necurățenie se oprește în loc și se lasă mai bine să fie prins, decât să-și murdărească frumosul seu păr, pentru că iubește curățenia mai mult decât libertatea și viața. O femeie onestă e tot așa un hermelin și virtutea și pudorarea ei e mai albă și mai lăcutoare decât zăpada proaspătă; și cel ce voeste, ca soția sa să nu peară această lăcutoare curățenie, ci din contră, să i-o păstreze și conserveze: n'are să facă cu ea ceea ce fac vînatarii cu hermelinul; să nu-i închidă cărările cu necurățenia cadourilor și a lingușirilor roșite din partea amantilor, pentru că e posibil, ca virtutea și puterea ei naturală să nu fie suficiente pentru a învinge, fără ajutor, aceste ispite, cari delatrate trebuie să fie, ca femeia se impună prin splendoarea virtuților și curățenia numelui bun. O femeie onestă e ca oglinda de cel mai limpede și mai curat cristal: adese-ori o turbură și întuneacă cea mai lină suflare. (Va urma).

preț, aceea ce se numește *bun lumesc*. Și tot pentru Dumnezeu și pentru lume se aruncă în foc oșteanul viteaz. Abia vede o mică spărtură în zidurile inimicului, produsă de o bucată de obuz, și el se aruncă fără teamă ca să treacă prin ea, condus fiind de dorința de a lupta pentru credință, popor și domnitor, dînd piept cu mii de primejdii. Astfel de lucruri este bine și frumos să se întreprindă; și ele sînt laudabile, folositoare și onorifice, fie ori-cît de mari neajunsurile și pericolele legate de ele; dar' cu aceea ce tu i-ai propus a întreprinde nu vei afla grație la Dumnezeu, nici bunuri pe pământ, dar' nici stimă la oameni. Căci, să presupunem că-ți succede. Prin aceasta tu nu vei ajunge nici mai renumit, nici mai avut și nici mai stimat de cum ești acum. De nu-ți succede, te arunci singur într'o miserie mult mai mare de cum crezi tu, pentru că nu-ți va folosi nimica închipuirea, că nime nu știe de rușinea ta; și a o ști aceasta e în sine luat destulă supărare și durere. Pentru confirmarea acestui adevăr să-ți recitez o strofă din celebrul poet *Tansilo*, aflătoare la finea părței prime a poemei sale »*Lăcrămile sfîntului Petru*«. Strofa e următoarea:

Cîntă-a acum cocoșul. Aurora s'a ivit
Pacea perit-a din sînul lui Petru.
Din clipă'n clipă durerea lui crește
Și rane mari îi lasă în inimă.

Nu-l vede nime. Și totuși dureros
El simte singur această rușine;
Căci ori-ce pas greșit apasă ca și peatra
Sufletul celui onest, chiar nime se nu-l vadă!

Ascunderea și ținerea în secret nu te va cruța deci de durere, ci tu vei vîrșea lăcrămii continue; și de multe-ori nu din ochi, dar' sigur din inimă vei vîrșea lăcrămii de sînge, ca medicul despre care ne spune poetul, că a făcut cu pocalul proba, pe care Rinaldo a

evitat-o cu multă înțelepciune. Deși aceasta nu e decât o invențiune poetică, totuși conține o morală, care merită să fie precumpenită, înțeleasă și adănc împri-mată în inimă, cu atât mai virtuos, că aceea ce mai am a-ți spune, te va convinge despre mărimea năroziei, pe care ești pe cale să o faci.

Spune-mi, *Anseldo*, dacă s'ar întâmpla, ca cerul sau o fericită împrejurare să te facă posesorul legitim al unui prețios *diamant*, despre a cărui enormă valoare și veritabilitate sînt convinși toți pricepătorii cari l-au văzut și examinat, și toți, în perfect acord, l-au declarat de perfect, în măsura în care o astfel de peatră poate numai să fie, ear' tu încă o crezi aceasta, pentru că nu ai motiv să crezi altceva: ar fi oare lucru înțelept, ca tu să mai pui diamantul pe nicovală și cu ciocanul să faci experimente dacă într'adevăr e așa de masiv cum i-ai spus? Căci, să presupunem că diamantul suportă proba. Oare prin aceasta mai câștiga el ceva în valoare? Sau să presupunem că se sparge, ce e foarte probabil. Oare prin aceasta nu devine el perdut pentru tine? Negreșit că da; și ori-cine va declara pe proprietarul diamantului de *nebul*. Nu uita, *Anseldo*, că soția ta *Camila*, e diamantul cel mai fin, după taxarea ta proprie și a altora, și că nu e lucru cuminte a-l expune pericolului de a fi pulverizat. Și chiar presupunînd că diamantul tău își va păstra toate virtuțile femeiești, prin aceasta nu-i va crește valoarea; ear' dacă ar fi să cadă, pentru că nu poate să reziste ispitelor, soția ta ar fi pentru tine perdută și i-ai rămas motivul de a te acusa singur, fiindcă numai tu ai fost vina perirei ei și a perirei tale. Nu uita, *Anseldo*, că nu este comoră pe lume atât de prețioasă ca o femeie onestă și morală și că onoarea femeiei depinde în prima

31 August: Adunarea generală constituantă a »Hajeganei«. — Înștiințări pentru participare la adun. gen. inv. în Orșova.

La manevrele austro-ungare România va fi reprezentată prin majorul *Exarcu*, atașat militar la legățiunea română în Viena.

Guvernul României a oprit importul de vite din Ungaria, din cauză că aproape în toate comunele din Ungaria viecele sunt infectate de diferite epizootii.

„TRIBUNA“ ÎN ALBA-IULIA. *Numeri singuratici din ziarul nostru se pot cumpăra zilnic, cu câte 5 cr., la librăria lui Weiss Bernat, „la loterie“.*

Dr. Leo Parasca în 21 August a fost ales medic cercual pentru cercul Recea-Voila, comitatul Făgărașului.

Ciuma în Rusia. Guvernul Rusiei a comunicat oficial guvernului României, că în *Astrahan*, la marea Caspică, s'au constatat 21 cazuri de ciumă.

Expoziția din Como. Precum se știe, la începutul verii se deschise în Como, orașul nașterii lui *Volta*, o expoziție internațională de obiecte și aparate din domeniul electricității. Această expoziție înainte cu două luni arsesse de tot. Comitetul aranjat înse a reconstruit-o de nou și Duminecă (20 August) a fost redeschisă în liniște, fără festivități sgomotoase ca de rîndul primei deschideri.

Din Ilva-mare ni-se scrie cu datul 20 August; Sfințirea iconostasului bisericii gr.-cat. din *Ilva-mare*, făcută la 13 August prin dl. vicar al Rodnei, Dr. Ioan Pop ca delegat episcopesc asistat de 12 preoți, a decurs în prezența unui public foarte numeros, venit până și din mari depărtări. După actul sfințirii dl. vicar în predica ocazională a arătat cât de bine se pot folosi ocaziuni de acestea pentru a grăi poporului la inimă despre iubirea de neam. În cuvinte foarte potrivite a știut explica poporului însemnătatea bisericii noastre ca conservatoare a neamului românesc și adevărul, că cine-și înfrumțează biserica, neamul 'și-l ridică.

Dar' un lucru cu deosebire a umplut de bucurie inimile tuturor, adică am putut admira arta unui măiestru român. Se aude în tot locul plângerea că n'avem artă, și că deși am avea câte un artist, acesta n'are teren de a-și valdita puterile. Ar fi vremea să ne înțelegem! Exemplul dat de bravii Ilvani ar pute prinde rădăcini și în alte locuri și atunci — am firma credință — nu ne vom plânge! Noi, când ne înfrumțăm bisericele noastre, se nu alergăm pe la fabrici străine, cari ne lîferează apoi pe bani scumpi icoane șabloane, palide, cărora nu li-a dat timbru de viață o mână de măiestru, și străine de caracterul bisericii noastre. Dacă avem acasă vre-un zugrav bun, se-i dăm de lucru. Ear' artistul, deși remunerațiunea nu stă doar' în proporție dreaptă cu valoarea lucrului, se lee în considerare că prin munca lui înfrumțează un lăcaș sfânt, loc de luminare și înălțare a neamului seu. Și cale bună am văzut începutul în Ilva. Dl. profesor Octavian *Szmigelski*, prin munca sa a dovedit, că nici nu e așa de greu să se împace arta cu plata moderată. Așa sunt vremurile și noi ne acomodăm lor. Am admirat mult plasticitatea singuraticelor chipuri de sfinți, precum și așezarea meșteră a vestimentelor, apoi tablourile în adevăr artistice, cari toate își respiră dragostea cu care au fost lucrate.

Iconostasul a fost plănuit de profesorul pens. Andrei Mazanec din Năsăud, executat de dl. *Szmigelski* din penel, eară lucrurile în lemn (sculptura și altele) de măiestru măsur din Sighișoara Josef Vogel. Toată pictura a expresiunea cam rece, dar' înălțătoare, măiestroasă, revărsă adevăratul caracter bizantin, ce-ți aduce aminte cuvintele soliei rusești: »Numai în biserica lor (Grecilor) poate să locuească Dumnezeu«.

Pagubă că dl. *Szmigelski* însuși n'a fost de față se-și audă multe laude! Cred că d-sa, de-l vor cerca și din alte părți, nu va refusa a aduce sacrificii pe altarul artei naționale! Ear' purtarea bravilor Ilvani, conduși de popii I. Slavoca și D. Malaiu, poate servi de îndemn și altora să introducă în biserică arta națională, de unde lucrul de fabrică a scos-o în vremurile mai nouă. Și atunci, în vremurile viitoare mai mare bucurie îi va cuprinde pe cei ce vor scruta originea picturii românești, când vor da de mână unui măiestru român, decât de lucrurile șabloane ale unor fabrici nemțești. Ar fi bine să adunăm și astăzi din bisericele cele vechi tablele de lemn »zugrăvite de zugravul N. în anul mântuirii...«, că în ele multe lucruri prețioase vom găsi.

La prânzul comun ce a urmat, s'au rostit mai multe toasturi în onoarea celor meritați. Petrecerea cu joc de seara a îndestulit și inimile tinerilor Peste tot bravii Ilvani și-au dat toată silința să ne facă oaspeților cât mai plăcută viața la ei.

Căletozul.

Concertul dela Dobra, dat în 20 August, după-cum ni-se scrie, a avut reușită completă. Corul compus din studenți, țărani și măiestri, și instruat de pedagogul absolut *Ioan Sărb*, a fost mult aplaudat din partea publicului, îndeosebi a plăcut cartetul de I. Murășan »Botezul«. D-șoara *Borka* în »Ultima dorință« de G. Șorban și »Știi tu mândră« de G. Dima, a dat dovezi că are să devină o excelentă cântăreață; a fost cu drag ascultată și mult aplaudată. Asemenea conservatoristul G. Șorban cu »Rapsodia română«, compoziție proprie și alte piese cântate la pian, cum și clericul I. Neamțu prin cântarea pieselor »Nor de vijelie« și »Bland luceafer« și cantabilul P. Vasian prin predarea canțonetei comice »Niță Paianjen« au procurat publicului adevărată distracție artistică. Toți au fost răsplătiți cu frenetice aplauze și cu buchete de flori. După concert, »care în butul unor frun-tași din loc« — zice corespondentul — a reușit bine, a urmat jocul, continuat cu veselie și animație până n zori.

Tren electric în China. În Peking palatul împăratului și parcurile curței, pe teritor de patru kilometri, sînt împreunate ca tren electric, dat comunicații în zilele trecute. Contra trenului cu foc preoții se opuseseră din toate puterile, fiindcă *fumul locomotivei ar fi putut ajunge la nasul dumnezeilor și fi putut ajunge la supărat reu*. Electricul însă fiind fără fum, n'au avut nimic în contra lui nici preoții.

Frățiorii. El de 7 ani și ea de 5, ținându-se de mână pleaseră să treacă de cerealată parte a străzii. În timp ce el era tot ochi, ca nu cumva sorioara să se împedecă de ceva și să cadă, o trăsura 'i-a ajuns și a trecut peste ei. Zdrobiți de copitele calilor și de roatele trăsuri, mititeii au fost ridicați apoi și duși în spital, în agonia morții. Frățiorul încă și după trecerea trăsuri finea de mână pe sora sa. Astfel au trecut din această viață Nicolă și Margareta, băieții comerciantului Francisc Guttmann din Oradea-mare.

Galeria de picturi a *Borghesilor*, după-cum se raportează din Roma, a trecut în proprietatea statului, care în schimb pentru ea plătește familiei *Borghese* 3,600.000 de lire în zece rate anuale.

Prelegeri de stupărit. Un trimis al guvernului ține prelegeri de stupărit prin comunele românești din cercul *Norichului* (com. Sibii). Poporul nu ia parte de loc la prelegerile acestea, cu toate-că s'au foarte interesante, nu numai pentru acei ce se ocupă cu albinăritul, ci și pentru aceia, cari merg numai ca să se nu se *plătisească* acasă. Înainte de amezai își ține dl. profesor *teoria* într-o limbă românească »clasică« așa, încât publicul nu va pricepe nimic, dar' cu atât va ride mai cu haz, ear' după amezai praxa e uimitoare și foarte instructivă. Dl. profesor ni-a arătat cum poți să iai miera din *cognițe simple* fără a omorî albinele. Timpul a fost prea înaintat pentru a face să *roiască* un stup. Sînt foarte instructive prelegeri.

Știri mărute. În Bacifalu țeranul *Stefan Gociman* a căzut sub roate. A fost strivit de povara carului.

— Învătătoarea Göttila din Budapesta, înotând prea departe de țermuri, s'a înecat în lacul Balaton.

— În Oporto s'a constatat încă un cas de imbolnăvire de ciumă.

— Pădurarul *Polónyi Dezső* din Comornio (Caraș-Severin) voinde să desfacă o cartușă aceea a explodat și 'i-a zdrobit mîna dreaptă și 'i-a scos un ochiu.

La Abonament lunar

pentru
August st. vechiu
învită
Administrația ziarului „TRIBUNA“.

VIATA SOCIALĂ.

Din Lunca.

Tinerimea română din Lunca și jur învătă cu toată onoare la petrecerea de vară, împreună cu producțiune declamatorie-teatrală, ce se va aranja Duminecă, în 3 Septembrie st. n. 1899, în o grădină privată din loc. Venitul curat este destinat în favorul școlii gr.-cat. din Lunca. Prețul de intrare, de persoană: 1 coroană, de familie a 3 membri: 2 coroane. Începutul la 3 ore p. m. Suprasolvirile și ofertele se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe calea publicității.

Prinosuri culturale.

(Urmare și fine).

95. Irimie Banciu. 96. Ioan Sintiță. 97. Ioan Moga, paroch. 98. Ioan Genie. 99. Ioan P. Dobrescu. 100. Nicolae Genie. 101. Vasile Dobrescu, câte 1 fl. — 102. Dionisie Iuga, notar 2 fl. — 103. George Tănăsescu 1 fl., toți din Rod. — 104. Ioan Orăștean, paroch, Apoldul-inferior 3 fl. — 105. Dumitru Orăștean, învățător 2 fl. — 106. Comuna politică Carpi-niș 1 fl. 50 cr. — 107. Comuna politică Reciu 1 fl. 50 cr. — 108. Demetriu Muntiu, notar. 109. Basiliu Neșea, paroch. 110. Dumitru Ivan, episcop. 111. Dumitru Iridon, comerciant, toți din Apoldul-superior, câte 1 fl. — 112. Șerban Cioran. 113. Maniu Lungu junior, câte 50 cr. — 114. Maniu Lungu, senior. 115. Emilian Cioran. 116. M. Jourca, câte 50 cr. — 116. Iosif Goga, paroch. 118. Stan Vidrighin. 119. Petru Cioran. 120. L. Mederus, farmacist, câte 50 cr., toți din Reginari. — 121. Ioan Hanzu, preot. 122. Ioan Hanzu, învățător. 123. Vasile Stroia, econom. 124. Ioan Dobrotă, învățtor. 125. Victor Comes, notar - adjunct, câte 1 fl., toți din Cacova. — 126. Ioan Măcelariu, Apoldul-inferior 2 fl. — 127. Daniil Stroia, Mercurea 2 fl. — 128. Ilie N. Petruțiu, comptabil, Mercurea 1 fl. — 129. Lud. Pesamosca, Orlat 2 fl. — 130. Ioan Vulcu. 131. N. Iosif. 132. N. Popoviciu, câte 1 fl. — 133. N. Ivan. 134. Nicolae Neagu. 135. Vasiliu Meșiu. 136. Iacob Gavrilă. 137. Iacob Blaga, câte 50 cr. — 138. Antonie German. 139. Iacob Hodoș. 140. Ioan Mules, câte 1 fl. — 141. Ana Oțoiu. 142. Antonie Teșea, câte 50 cr., toți din Aciliu. — 143. Ioan Vințelariu, paroch 2 fl. — 144. Isaia Henteș, paroch 3 fl. — 145. Savu Avram, învățător 50 cr. — 146. Nicolae Albu. 147. Dumitru Cristea, învățător, câte 1 fl., toți din Ocna-Sibiului. — 148. Simeon Alămorean, paroch. 149. N. Solomon a lui Aron. 150. Ioan Topărean, câte 1 fl., toți din Alămor. — 151. Petru Indrieș, notar 2 fl. — 152. Ioan Stoia Boșeșiu 1 fl. — 153. Ioan Brania 50 cr., toți din Boita. — 154. Aron Flușcu, paroch 2 fl. — 155. Ilie Mărginean, primar 2 fl. — 156. Ioan Paștiu 1 fl. — 157. Ilie Platoș 1 fl. — 158. Petru Florian 1 fl. — 159. Ioan Patachi, învățător 2 fl. — 160. Elisaveta Ioan Dancu 1 fl. — 161. George Marcu 1 fl. — 162. Nicolae Platoș 1 fl. — 163. Ioan Cazan 50 cr. — 164. Ilie Grip 1 fl. — 165. Ioan S. Dicu 50 cr. — 166. Nicolau M. Popa 50 cr. — 167. Achim Curtean 50 cr. — 168. Irimie Macrea 50 cr. — 169. Ioan Dordea, 50 cr., toți din Săcel. — 170. Manuil Iacob 1 fl. — 171. Nicolai Schiau. 172. Nicolai Schiau, stud. jur. 173. Ioan Stîrban. 174. Nicolai Aleman. 175. Ioan Fanea. 176. Vasile Greavu, câte 60 cr., toți din Topârcea. — 177. Ioan Florian, notar, Lazu 3 fl. Total 1460 fl. 26 cr. și 121 lei, 6 poli hârtie la 9 fl. 40 cr. = 56 fl. 40 cr. — 1 franc argint = 46 cr. Suma 1517 fl. 15 cr.

Săliște, în 2 August 1899.

Comisiunea pentru înscrierea de membri:
Petrul I. Comșa m. p. N. Hențiu m. p.
D. Lăpădat m. p. I. Herțiu.

Tribuna Literară.

Producțiunea noastră literară.

(Urmare și fine).

Activitatea literară a „Asociațiunei“.

Deși mijloacele, ce stau la dispoziția »Asociațiunei« noastre pentru promovarea literaturii române, sînt peste măsură modeste, activitatea ei pe teren literar totuși nu poate fi taxată de nerodnică.

În sensul concludului, ce adunarea generală din Beiuș 'i-a luat în vederea stăgării continue a literaturii noastre istorice, comitetul central, după-cum am amintit și la alt loc, a publicat concurs la un premiu de 500 coroane (plus alte însemnate favoruri pentru autorii scrierilor ce se vor premia) pentru cea mai bună lucrare asupra unui subiect istoric, și anume asupra unei teme de istorie culturală.

Considerațiunile, de cari a fost condus comitetul central la stabilirea sub-stratului acestui concurs, au fost expuse mai pe larg în organul »Asociațiunei«. Ar fi de dorit numai să se găsească puteri valoroase, cari să se supună sarcinei de a aduna și exploata isvoarele istoriei renașterii noastre culturale în semisecolul din urmă. Cu cât mai mult va întârzia această lucrare, cu atât mai anevoios ar fi a da un tablou fidel al începuturilor noastre culturale, căci numărul momentelor de mare importanță ale acestora nu sînt păstrate decât numai în memoria și în actele particulare ale bărbatilor cari au avut un rol marcant în această epocă și în parte se mai află între cei vii.

Având la dispoziție, an de an, o sumă deși foarte modestă (din fondul *Scorțeanu*) pentru procurarea și împărțire gratuită de scrieri de cuprins religios și moral, »Asociațiunea«, vîzînd lipsa aproape totală de asemenea scrieri, a publicat un al doilea concurs pentru publicațiuni de această natură, și are intențiunea de a pune pe această cale începutul unei »Biblioteci populare«, care ținînd cont de feluritele lipse ale poporului nostru, se dee acestuia cu timpul o serie cât mai bogată de scrieri întocmite anume pentru trebuințele lui reale. Cercurile noastre bisericești 'și-ar câștiga un nou titlu de merit, dacă la acest început nu ar lipsi »Asociațiunea« de spriginul lor.

În editura proprie a »Asociațiunei« au apărut în anul din urmă două scrieri de mare importanță pentru istoria noastră națională. Anume s'a publicat cronica notarului anonim al Regelui Béla, cel mai vechiu și mai prețios isvor pentru istoria poporului român.

Este de-adreptul inexplicabil, cum o scriere atât de importantă pentru istoria noastră, o scriere în jurul căreia s'a creat o întreagă și foarte bogată literatură în toate limbile culte, a putut rămîne până acum netradusă chiar în limba română, și astfel neaccesibilă cercurilor mai largi ale publicului nostru cetitor.

Dl. Mihaiu Bésán, notar public în Lugoj, s'a supus sarcinei destul de însemnată a face o traducere românească a acestei cronice și cu mare liberalitate a pus-o la dispoziția »Asociațiunei«, care apoi a tipărit-o împreună cu textul original latin și cu o introducere datorită unui autor competent în chestiune. De regretat este numai că — din lipsa de mijloace — publicațiunea aceasta nu a putut fi înzestrată încă de acum și cu harta Ungariei de pe timpul descălecării Maghiarilor, care a fost lucrată tot de dl. Bésán pe baza unor studii minuțioase.

A doua publicațiune este conscripțiunea episcopului I. I. Klein despre starea numerică și bisericească a Românilor din Transilvania la anul 1733. Această cea mai veche statistică a Românilor a fost copiată de zelosul bibliotecar al »Asociațiunei« după un manuscris din biblioteca Bruchenthal, și tot dînsul a îngrijit și de comentarea și tipărirea ei.

Tot în scopul de a servi literatura noastră istorică »Asociațiunea« a intrat în relațiune de schimb cu toate societățile literare și științifice neromânești din țeară, și înăvînd prin aceasta biblioteca sa cu o serie lungă și prețioasă de scrieri, a luat dispozițiunea ca organul ei publicistic, »Transilvania«, se țină în curent atît publicul nostru cetitor, cît și mai ales cercurile noastre literare cu toate scrierile străine din patrie, cari ating istoria poporului nostru, ori alte interese ale acestuia. Aceste dispozițiuni au fost cu atît mai necesare, cu cît o asemenea evidență nu s'a ținut până acum de nici o altă societate sau corporațiune românească și astfel scriitorii nostri în cea mai mare parte nu au avut nici o cunoștință despre cele ce se publicau despre noi în literatura străină. În vederea acestui neajuns, »Asociațiunea«, după pertractări urmate între organele ei și între mai mulți distinși savanți din România, a crezut că servește un important interes național inițiind relațiunile de schimb mai sus amintite.

La acest loc avem de raportat, că »Enciclopedia Română« a înaintat până la litera G, publicându-se până acum 16 fascicule, cari cuprind aproape 20.000 articole cu numeroase ilustrațiuni și harte. Critica, poate ce o singură excepțiune, care se referă însă mai mult la chestiuni pur personale și astfel de interese cu totul secundar, — a continuat a aprecia această publicațiune în terminii cei mai călduroși și măgulitori. Astfel această publicațiune, care până azi nu a reclamat nici cea mai mică jertfă din partea »Asociațiunei«, a contribuit foarte mult și departe peste hotarele țării la ridicarea prestigiului instituțiunii noastre. Enciclopedia pe jumătate este deja terminată și restul lucrării, ce mai este de săvîrșit, se va pute termina în timp apropiat fără greutatea mai mari.

În interesul literaturii noastre, comitetul central nu a întârziat a se conforma și însărcinării primite la adunarea generală din Beiuș, de a încerca ștergerea taxelor de vamă atît de păgubitoare, cu cari au fost îngreunate produsele literaturii noastre în regatul român. Delăturarea acestui mare nea-

juns este mult îngreunată prin faptul, că se va pute face numai cu modificarea unei legi dintre cele mai complicate. Sînt cu toate aceste prospecte, că această pedecă, judecată de toți amicii sinceri ai culturii noastre naționale ca o dispozițiune dintre cele mai nefericite, în timp apropiat va fi delăturată.

O acțiune mai largă și mai spornică pentru promovarea literaturii noastre sperăm, că va pute inaugura »Asociațiunea« noastră după-ce va executa concludul adunării generale din Beiuș, referitor la înființarea secțiunilor literare provăzute în §. 2 al statutelor. Chestiunea aceasta, care formează una dintre cele mai grele probleme ale »Asociațiunei«, este obiectul unor studii mai aprofundate, și va deveni actuală îndată-ce vom pute înființa muzeul și arhivele proiectate de »Asociațiune«, cu cari instituțiuni secțiunile literare vor trebui să stee în strînsă legătură.

În firul celor expuse vom ajunge la concludiunea, că stările, pe baza cărora »Asociațiunea« cu ocaziunea ultimelor adunări generale a stabilit principiile conducătoare ale activității sale pe teren literar, deși în multe privințe s'au ameliorat, în genere au rămas nealterate. De aci urmează, că activitatea »Asociațiunei« în materie literară va avé se se continue și în viitor în direcțiunea apucată.

Dr. C. Diaconovich.

PROPUNERI.

În vederea raportului secretarului I. despre mișcarea literară din anul trecut, comitetul central înaintează adunării generale următorul

Proiect de conclud:

»Adunarea generală, luînd act de raportul comitetului central despre activitatea desvoltată în anul trecut pe teren literar, îl îndrumă a continua lucrarea începută tot pe baza principiilor stabilite de adunările generale anterioare«.

Din ședința comitetului central al »Asociațiunei« pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la 9 August 1899.

Iosif Sterca Șulufiu,
președinte.

Dr. Beu,
secretar II.

Au apărut:

»Un comentariu la §. 96 al statutului organic bisericesc gr.-or român după 30 de ani«, de I. cav. de Puscariu. Se află de vînzare la librăria Ciurcu în Brașov și costă 55 cr.

MAI NOU.

Procesul Dreyfus.

La pertractarea de ieri, 24 l. c., între alți martori a făcut depoziii nouă *Mercier*. El declară, că în contra lui *Dreyfus* afară de borderou, au fost și alte dovezi agravante și că el a fost convins despre vinovăția acestuia înainte de publicarea scriptelor secrete. Între *Mercier* și *Labori* s'a iscat o vie discuție. La mai multe întrebări de ale lui *Labori*, privitoare la lucruri, a căror discuție a fost interzisă de către judecătoria supremă, *Mercier* nu răspunde.

Un alt martor, *Müller*, mărturisește, că el a vîzut în iatacul din Potsdam al împăratului Wilhelm un număr al ziarului »*Libre Parole*«, în care cuvintele: *Dreyfus a fost arestat*, erau subliniate cu creion vînet.

Sosiți în Sibiu.

La 25 August n. 1899.

Hotel »*Împăratul Romanilor*«: Baron Bánffy, proprietar din Sepsi-S-Georgiu; Teisan, inginer din Căneni; Bézan, notar public din Lugoj; Batho, Scheire, Schwarz din Budapesta privatieri; Gulyás Sebész-săseș; dna Merlianu din Năsăud, Schein Schwarz, din Budapesta, privatieri; Gulyás din Budapesta, Droz din Pilser, profesori; Steiner din Budapesta, Widrich, Noe, Stern, Fischer, din Viena, Rosenfeld din Arad, Freund, Adelberg, din Praga, Riemer din Odorheul-săcuesc, Ambros din Hainfeld, comercianți.

Hotel *Neurhrer*: Löbel, privatier din Brașov; Puszar din Budapesta.

Hotel *Meltzer*: Droc, protopop din Mercurea; Geiser, proprietar din Deva; Stenier, bîrdăș din Brașov; Blind, director, Wacht, vajor, din Viena; Ambrosi, jude din Proștea-mare.

Cele mai bune copii le dă cerneala-copir neagră-violetă a lui Bayer.

Cea mai bună cerneală de scris e cerneala-Japan a lui Bayer.

Unde nu se capătă o liferează direct fabrica chimică a lui Eduard Beyer în Teplitz.

(178) 36-50

Bibliografie.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare următoarele noutăți musicale:

Hora înfrățirii pentru piano de P. G. Nifescu	a. —75
La tine copilă dragă. Romanță de Dorian	—50
Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann	—50
La blonde. Polca mazăruca pentru piano de Sigismund Paulmann	—50
Turda. Marș patriotic de Paulmann	—50
Hora reginei. De Sig. Paulmann	—25
Sărba păpușelor. De Sig. Paulmann	—25
Marș turecesc. De Sig. Paulmann	—25
Intermezzo pentru piano de M. Capșa	—50
Les fleurs de Mai. Valse de Ant. Cirillo	—1—
Sărba oficerilor. De C. Dimitrescu	—50
La fille du Marin Vals de Ivanovici	—1—
Daisy Bell. Valse (All Right) de C. Kaps	—75
Liniste. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide	—1—
Am plâns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Chirillo	—75
Siagurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Chirillo	—75
Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialbi	—25
Institutele-Unité. Vals pentru piano de Carol Decker	—1—
Sărba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu	—50
Sărba mirilor. De Const. Dimitrescu	—50
Jubilul. Marș de Gh. Fontino	—75
Surorile. Hora de Gh. Fontino	—50
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu	—50
Zéphir. Polca mazăruca de G. Ionescu	—75
Souvenir de Zürich. Polca mazăruca de Anton Kneisel	—50
Gas de quartet original. De Mayer Lutz	—50
Pavotte de la Princesse „Marie” de Michel Margarithescu	—75
Ai plâns și tu vr’odată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu	—50
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu	—50
Pictoriilor I De E. I. Alexandrescu	—50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu	—75
L’Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu	—40
De Brăila la Gênes. Galop pentru piano de C. D. Belortu	—50
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano Ioan D. Burlan	—50
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano de In D. Bulan	—50
I. Villacrose. De ce „mi-ai zis odinioară, romanță	—75
Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano I. Paschill. L’Amitié, vals	—50
R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu	—1—
Doina codrului	—75
Ioan D. Burlan. Amintiri din Breasta, sărba pentru piano	—50
I. Braunstein. Rêve du Matlot, vals pentru piano	—1—
G. Vasiliu. Freamătul Zăvoaiului, horă C. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano	—75
I. Paschill. Cuvinte de I. Dorianu. Așa „mi-e scris, romanță pentru voce și piano	—50
F. Domeier. Soirées de Bucarest, vals	—150

La comanda din afară se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear’ pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

A apărut:

Situațiunea școlară a liceului „S-tii Petru și Paul” din Ploiești pe anul școl. 1898—99, sau în limbajul nostru, **programa liceului** pe anul școlar amintit mai sus, conținând discursul directorului Ioan Nicolescu, rostit cu ocaziunea distribuirii premiilor la sfârșitul anului, răspunsul prefectului Petru Th. Sfetcu al județului pe al cărui teritor se află liceul și date școlare.

Bunacuvîntă, de I. Bernard Krier, traducere liberă de Animpodist Daschievici, Suceava, red. și editura societății „Școala română”. Prețul 30 cr. (Figurează ca nr. 3 din biblioteca de petrecere și învățatură pentru tineret).

Partea a VI-a din **Memoriul lui Iosif Sterca Șulufiu** de Cărpeneș, membru fondator și membru în comitet al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Sibiu, tip. W. Krafft. Este un volum de 297 pagini, cu conținut variat și interesant și costă 1 fl. 25 cr. + 10 cr. porto. Două sute fl. din prețul cărții, se vor da pentru „casa națională”, restul pentru alte scopuri filantropice. La sfârșitul cărții se adaugă o compoziție musicală: **Doina Metropolitului Alexandru Sterca Șulufiu**, aranjată pe note pentru voce și piano. Partea cea mai mare a articolelor ce conține a mai fost publicată, prin foi și reviste, dar’ valoarea lor e permanentă. Între altele conține întreaga biografia **nefericitului Dragoș**.

„ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ”

editată sub auspiciile și din însărcinarea „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”

de **Dr. Corneliu Diaconovitch**, prim-secret. Asociațiunii.

A apărut fasciculul XV. al acestei importante și mari publicațiuni, și astfel după o muncă stăruitoare din partea direcțiunii și a colaboratorilor publicului român are în mâinile sale deja întreaga jumătate a acestei opere unice în literatura română. Fasc. XV. cuprinde articolele Farina—Fulgurii, între cari o serie însemnată de articole mai mari și de interes special românesc, apoi articole istorice și etnografice, de geografie, de literatură și filosofie etc. Remarcăm articolele istorice și etnografice: Fărșeroși, Februarie (revoluția), Fini. Francez, Franci, Franco—german (răsobiul), Frățuși, etc.; biografiile române: Farcaș, Fekete-Negruțiu, Felix, Fétu, Filaret, Filep, Filimon, Filipescu, Flechtenmacher, Fleva, Flondor, Florescu, Florian, Fodor; biografiile străine: Fawcett, Fénelon (M. Străjanu), Ferdinand, Ferry, Fichte, Filip, Fischer, Flammarion, Fottie, Fotino, Francisc, Francisc Iosif, Franklin, Frideric; articole de literatură și de filosofie: Farmec (Dragomirescu), Farsa (M. Străjanu), Fatalism (Dragomirescu), Faust (M. Străjanu), Făt frumos (Marianescu), Filosofia (Dragomirescu), Frumos (Dragomirescu); din materialul geografic: Fehér, Fessan, Finlanda, Fiume, Flandra, Florența, Focșani, Francia, Franzensbad, Frislanda; articole mai mari și mai interesante: Farmacia (Dr. I. Felix), Fauna (Dr. Leon), Febra, Feudațiune, Ferment, Feudalitate (Biron), Fideișmune, Fier, Figura, Filologia (Tiktin), Filtru (Dr. Felix), Fisica, Fisiocratism, Fisiologia, Flagelanți, (Dr. Radu), Flaut (Cerne), Floare, Flora, Fluier (Cerne), Folklore, Fondul religios-gr-or. bucovinean, Fort (Iannescu), Fortă, Fortăreața, Fortificațiune, Fosfor, Franciscani, Franc-maçon, Fruct, Frunza.

Cursul pieței din Sibiu.

Hărțile-monete române	Cump.	9.36	vând.	9.41
Lire turcești	—	—	—	—
Imperiali (15 R. aur)	—	18.90	—	19—
Ruble rusești 100	—	126.50	—	127.30
Galbeni	—	5.64	—	5.41
Napoleon-d’ori	—	9.50	—	9.56
100 Marce germane	—	58.50	—	58.97
Livre sterling	—	11.94	—	12.04

Bursa de Budapesta.

Renta de aur ung. 4%	118.80
„ „ 4%	96.80
„ „ val. cor. 6%	120.75
Imprumutul căilor ferate ung.	120—
Bonuri rurale ung.	94.50
„ „ croate-slavone	100—
Obligațiunile desp. regalilor	161.50
Losuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin	140—
Renta de hărțile austriacă	100—
„ „ de aur austriacă	100—
„ „ de aur austriacă	118—
Losuri austriace din 1860	137.50
Acțiunile băncii austro-ungare	905—
„ „ de credit ung.	891—
„ „ de credit austr.	884.50
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	102—
Argintul	5.67
Galbeni împărătești	5.65
Napoleon-d’ori	9.56
Mărci 100 imp. germane	58.90
London 10 Livre sterlingi	120.65

Bursa de Viena.

Renta de aur 4%	117.75
Renta ung. v. c. 4%	96.85
Imprumutul căilor ferate ung.	120.40
Bonuri rurale ung.	94.20
„ „ croate-slavone	96.25
Renta de hărțile austriacă	100.10
„ „ argint austriacă	100.15
„ „ aur austriacă	118.05
Losuri austriace din 1860	137.50
Acțiunile băncii austro-ungare	906—
„ „ de credit ung.	891.50
„ „ de credit austr.	883.75

Bursa de București.

5% Renta perpetuă	84
5% „ am. 1881 100%	84
5% „ „ 1892 100%	86 1/2
5% „ „ 1893 100%	86 1/2
5% „ „ 1894 87 1/2	85
4% „ „ 1889 89	85
5% „ „ 90.94 90	342
4% „ „ 1896 92	440
4% „ „ 1898 92	460
Convertite rurale.	—
5% Obl. c. B. 1888	73
4 1/2 „ „ 1890	—
5% „ „ 1895	—
5% Fonc. rur.	95 1/4
4% Fonc. rur.	84
5% „ urb. Buc.	91 1/4
5% „ Iași	86 1/2
Banca Naț. „	2725
„ Agricolă „	355
„ României „	—
„ de scont „	342
Dac. Rom. „	440
Națională „	460
Patria „	—
Construcții „	73
Basalt artificial „	—
Tramv. nou „	—
Baia centrală „	126

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Concurs

pentru postul de avocat la „Sătmăreana”, institut de credit și economii în Seini.

1. Salar fix 1000 fl., plătit în rate lunare anticipative.
2. La călătorii afară de ținutul orașului rebonificarea cheltuielilor pentru trăsura eventual calea ferată și diurn de 5 fl.
3. Din eventualul venit curat al cheltuielilor de proces 20%.
4. Clientelă privată. [257] 2—3
5. Datorințe: apărarea intereselor institutului înaintea judecătorilor și altor foruri, purtarea proceselor, darea de sfaturi juridice în afacerile institutului, statorirea stărei cărților funduare și întăburii pentru asigurarea împrumuturilor.

Detaliile și modalitatea serviciului se vor stabili într-o convenție deosebită.

Termenul concursului este 15 Septembrie st. n. a. c. Postul este a se ocupa îndată după alegere.

Recursurile sînt a se adresa la direcțiunea institutului.

Direcțiunea „Sătmăreană”.

Anunț.

În comuna Bogata-română, comitatul Alba-inferioară, este de dat în arandă pe mai mulți ani o moșie nobilitară de 200 jghe (cu casă de locuit și clădirile economice pe un intravilan mare).

Informațiuni mai detaliate de proprietăreașă, [255] 3—3

ved. lui George Kelemen,

în Bogata-rom. (p. u. Pokafalva).

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

sa apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcil 15:

INDREPTAR PRACTIC

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preții intermitenți în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

A apărut la „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea

Stuparilor

săteni

de

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea „Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului”.

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adăsc simțit la literatura stupăritului. Broșura este scrisă de un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea răsfețează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Primăria comunei București.

Direcțiunea comptabilității.

[260] 1—1

Situațiunea comparativă a încasărilor din venituri indirecte (accise)

1899—1900.

Evaluări budgetare lei 8,177.200.—

Lei 2,489.643.95. Împliniri dela 1 Aprilie până la 31 Iulie lei 2,520.835.45

Minus lei 31.191.50.

1898—1899.

Evaluări budgetare lei 7,874.700.—

Lei 2,520.835.45

SPECIFICARE:

Lei 472.680.40	Biuroul central	Lei 408.394.65
773.840.70	Gara Nord	775.727.80
199.804.80	Sud	192.012.35
126.900.80	Rampa de viauri	277.939.85
105.206.10	Halta Spirea	64.508.80
13.168.40	Posta	17.055.50
798.042.75	Barieri	785.196.50
Lei 2,489.643.95	Total	Total lei 2,520.835.45

Se certifică

p. director:

C. Calzian.

p. șeful biuroului scriptelor:

C. I. Kihaja.

Cele mai excelente și recunoscute ca cele mai bune

Mașine de cosit

pentru iarbă, trifoiu și holde,

Tăvăluguri cilindrice și lucii, de oțel,

Pluguri cu 1, 2, 3 ori cu 4 feruri,

Grape diagonale și pentru livezi și mușchii,

Mașine de semănat „Agricola”,

Prese pentru ensilarea (îndesarea) nutrețului verde (patent Blunt),

Aparate-Dörr (patentate)

pentru poame și legume,

Teasouri pentru toate scopurile, cum și pentru

vin și poame,

Presă pentru tescuire de poame și struguri,

Mașine pentru răsucirea rășinilor,

Stropitoare automate patent „Syphonia”

pentru plante și vițe de vie

fabricează și livrează în cele mai nou construcțiuni

Fabricile ces. și reg., singure priv. pentru mașine economice, turnătorie de fer și atelier de barosur

PH. MAYFARTH & COMP.

în Viena, II/1, Taborstrasse.

[153] 9—10

Fundată în 1872. Premiată cu peste 400 medali de aur, argint și de bronz 750 lucrători

la toate cele mai mari expoziții.

Cataloge de deslușire și numeroase scrisori de recunoștință gratis. — Reprezentanți și mai departe vânzători sînt doriți.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din

tainele

vieții.

29 de romane și schițe.

Prețul 1 fl., plus 5 cr. porto.

Se poate procura dela

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Foaia Poporului”,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului”

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foaie

„Foaia Poporului”

va costa numai 2 fl. pe anul întreg sau 1 fl. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.